



ת"פ 13346/03/19 - מדינת ישראל נגד סלאמה אבו סבית - בעצמו

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 13346-03-19

לפני כב' השופט יובל ליבדרו

המאשימה:

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד דרור שטורק

נגד

סלאמה אבו סבית - בעצמו

הנאשם:

ע"י ב"כ עו"ד לימור לוגסי

גזר דין

מבוא

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן בשלוש עבירות של המתה בקלות דעת ובעבירה של עקיפה בדרך לא פנויה, עבירות לפי סעיף 301ג לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין") ותקנה 47(ד) לתקנות התעבורה, התשכ"א - 1961.

כתב האישום

2. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה כי ביום 12.09.2016 בסמוך לשעה 15:00 הנאשם נהג ברכב פרטי מסוג הונדה מכיוון רהט לכיוון כללי צומת אשל הנשיא. הנאשם הסיע ברכבו את א"ס ז"ל (להלן: "א") אשר ישב במושב הנוסע לצדו. הכביש בו נהג הנאשם הינו כביש בין-עירוני בעל נתיב נסיעה אחד לכל כיוון, כאשר בקטע הדרך בו אירעה התאונה מושא כתב האישום, הפריד קו הפרדה כפול רצוף בין המסלולים (תמרור 920).

באותה העת נהג א"מ ז"ל (להלן: "א"מ"), כשלצדו ישב במושב ש"ל ז"ל (להלן: "ש"ל"), ברכב משא סגור מסוג איסוזו (להלן: "רכב האיסוזו") בכיוון ההפוך לכיוון נסיעת הנאשם, מכיוון צומת אשל הנשיא לכיוון כללי רהט.

במהלך הנסיעה הנאשם עקף רכב שפרטיו אינם ידועים למאשימה, אשר נסע לפניו בנתיב נסיעתו. הנאשם עקף את הרכב האמור, תוך חציית קו הפרדה רצוף שהיה מסומן על גבי הכביש ולמרות שנתיב הנסיעה הנגדי לא היה פנוי כדי שיתאפשר לו להשלים את העקיפה בבטחה, היות שאותה שעה נסע בנתיב זה רכב האיסוזו תוך צמצום המרחק בין שני כלי הרכב.

תוך כדי ביצוע העקיפה המסוכנת, ובעודו נוהג ברכבו בנתיב הנסיעה הנגדי, הנאשם הבחין ברכב האיסוזו ועל מנת להימנע מההתנגשות בו, הסיט את רכבו שמאלה לכיוון השול הימני בכיוון נסיעת רכב האיסוזו.



א"מ ז"ל, אשר באותה עת הבחין כי רכבו של הנאשם נוסע בנתיב נסיעתו מולו, על מנת להימנע מהתנגשות בו הסיט גם הוא את רכבו ימינה לעבר השול הימני בכיוון נסיעתו.

כתוצאה מכך, בעוד שני כלי הרכב נמצאים בשול הימני שבכיוון הנסיעה של א"מ ז"ל, הנאשם פגע עם חזית רכבו בדופן צד שמאל של רכב האיסוזו. מעוצמת ההתנגשות, רכבו של הנאשם נעצר על השול הימני בכיוון נסיעת רכב האיסוזו. רכב האיסוזו נדחף ימינה לשטח העפר שמעבר לשול הימני בכיוון נסיעתו, הסתבסב ונעצר כשחזיתו פונה לכיוון הגעתו.

כתוצאה מהתאונה, א"מ ז"ל וא' ז"ל מצאו את מותם המידי. ש' ז"ל נפצע פצעים אנושים, אושפז למשך כחודש ימים ונפטר ביום 2016.11.01.

כמו כן, כתוצאה מהתאונה הנאשם נחבל חבלות של ממש (שברים מרובים) ואושפז עד אשר הועבר לשיקום ביום 2016.11.01.

הנאשם גרם לתאונה והביא למותם של א' ז"ל, א"מ ז"ל וש' ז"ל וכן גרם לחבלה חמורה בגופו עקב נהיגתו הפזיזה, וזאת בקלות דעת, כאשר הוא נוטל סיכון בלתי סביר לאפשרות גרימת התוצאות האמורות, מתוך תקווה להצליח למנוע אותן.

הסיכון הבלתי סביר שנטל הנאשם בא לידי ביטוי בעקיפת הרכב תוך חציית קו לבן רציף שהפריד בין מסלולים, וזאת גם כשהדרך לא הייתה פנויה ולא אפשרה את העקיפה בצורה בטוחה עקב התקרבות רכב האיסוזו שנסע בנתיב הנגדי.

3. במסגרת ההסדר הושגה בין הצדדים הבנה חלקית לעניין העונש ולפיה הוסכם שהמאשימה תטען לעונש של 8 שנות מאסר ואילו ההגנה תטען לעונש באופן חופשי. באשר לשאר רכיבי הענישה הוסכם כי הצדדים יטענו באופן חופשי. עוד הוסכם כי הנאשם יופנה לקבלת תסקיר של שירות המבחן וזאת מבלי שמאשימה תהיה מחויבת להמלצות שירות המבחן. כן הוסכם על העדת בני משפחות המנוחים במסגרת פרשת העונש וזאת לצד הגשת תסקירי נפגעי עבירה בעניינם.

ראיות לעונש-תסקירים

תסקירי הנאשם

4. בעניינו של הנאשם התקבלו מספר תסקירים של שירות המבחן.

מהתסקיר הראשון (מיום 6.1.2021) עלה כי הנאשם בן 22, נשוי ואב לתינוק, סיים 12 שנות לימוד, נולד עם לקות מוטורית בידיו, עבד בשמירה לפני שסיים את לימודיו ועבד במפעל לעופות במשך 3 חודשים עד לאירוע מושא כתב האישום (להלן: "התאונה") וכיום מתקיים מקצבה של ביטוח לאומי על רקע הפגיעות שנגמרו לו בתאונה.

הנאשם שיתף כי במהלך התאונה הוא נחבל ונגרמו לו שברים בכל חלקי גופו, כי הוא אושפז במחלקת



טיפול נמרץ כשהוא מונשם ומורדם וכי עבר הליך שיקום ארוך, כי הוא סובל מבעיות זיכרון, עבר אבחון של פסיכיאטר במסגרת ההליך המשפטי וכי הוא מתקשה להכיל רגשית את התאונה ותוצאותיה. הנאשם הוסיף כי מאז לידת בנו ועל רקע קשיי וקשיי בת זוגו להתמודד עם מגבלותיו עברה זו להתגורר בבית הוריה. עוד הוסיף הנאשם כי הקשר המשפחתי עם אחיו הוא הדוק ותומך וכי אחיו מסייעים ותומכים בו במטלות השונות, בטיפולים ובהליך המשפטי.

הנאשם מסר לשירות המבחן כי אינו זוכר את נסיבות התאונה ואינו יכול להסביר את התנהגותו אך השלים עם האחריות שהוטלה עליו לתאונה ולתוצאותיה. שירות המבחן התרשם כי מעורבותו של הנאשם בתאונה מהווה עבורו אירוע חריג וקיצוני וכי הוא משתמש במנגנוני הגנה של ניתוק והדחקה.

הנאשם הוסיף כי הוא חש געגוע לחברו (א' ז"ל) וכאב עמוק על מותו (שמדבריו נדמה שהיה חברו הטוב), הביע אמפטיה ותחושת אשמה כלפי בני המשפחה של חברו ושל שני הנספים הנוספים בתאונה, הביע רגשות אשם קשים על רקע התאונה ותוצאותיה, חווה דיכאון ומחשבות אובדניות והביע נכונות לקיים הליך צדק מאחז מול המשפחות.

שירות המבחן התרשם כי עד לאירוע התאונה תפקד הנאשם באופן יציב והיה במסלול של גיבוש שאיפותיו לעתיד, כי הוא חש תחושות צער, אמפטיה ותחושת אשם נוכח התוצאות הטרגיות של התאונה, כי הוא נוטה להסתגרות והתבודדות, כי הוא מתקשה להשתתף באירועים משפחתיים וחברתיים, כי הוא מתקשה ליצור קשר אינטימי וכי חייו השתנו בכל המישורים. שירות המבחן התרשם כי נוכח מאפייני אישיותו ונוכח האופן בו חווה את התאונה הסיכון להתנהגות פוגענית מצד הנאשם היא נמוכה, זאת לצד סיכוי שיקומי גבוה. שירות המבחן התרשם כי הנאשם לא קיבל מענה רגשי ונפשי למצבו והמליץ על דחיית הדיון והפניית הנאשם לטיפול פסיכולוגי ולהערכה פסיכיאטרית על אודות מצבו.

מהתסקיר המשלים של שירות המבחן (מיום 15.07.2021) עלה, כי הנאשם השתלב בתכנית טיפולית פרטית (במסגרת עמותת "תמר") שכללה שיחה פרטנית חד שבועית. הנאשם הגיע בקביעות וברציפות למפגשים והביע מוטיבציה לערוך שינוי במצבו.

מחוות דעת הפסיכולוג שמטפל בנאשם עלה, כי הנאשם סובל מתסמינים פוסט טראומטיים שמשפיעים על תפקודו הכללי וגורמים לו למצוקה נפשית קשה שמתבטאת בחרדות, אובדן זיכרון, הימנעות ממגע עם אנשים או מחוויות שעלולות להחזיר אותו לאירוע וניסיון להתרחק מבני משפחתו. במסגרת הטיפול שיתף הנאשם בתחושות האשם והמתח, התסכול והעלבון שחש בשל התאונה ואבדן הזיכרון מהתאונה, בתחושה כי הסובבים אינם מאמינים לו שאינו זוכר את פרטי התאונה ובהשלכות הפיזיות, הנפשיות והחברתיות של התאונה.

גורמי הטיפול התרשמו כי העובדה שהנאשם צפוי להיאסר מקשה על התקדמותו בטיפול ועלולה להחמיר את מצבו הרגשי. כן צוין כי במצבו יש צורך בהמשך טיפול וליווי גם לאחר תחילת ריצוי המאסר. לצד זאת צוין, כי הנאשם משלים עם האפשרות שירצה מאסר והביע נכונות להשתלב חזרה בטיפול לאחר שירצה את עונשו.



שירות המבחן התרשם כי הנאשם, שעודנו מתמודד עם סימפטומים קשים, השתלב באופן חיובי בהליך הטיפול וערך מאמץ להיתרם ממנו, כי הוא מבין את חומרת מעשיו ואת התוצאות הקשות של התאונה, כי הוא לוקח אחריות על מעשיו, כי הסיכון להישנות התנהגות פוגענית בעניינו הוא נמוך וכי בכפוף לטיפול מתאים סיכויי השיקום שלו הם גבוהים.

נוכח חומרת התאונה ותוצאותיה הטרגיות שירות המבחן הכיר בצורך בענישה מוחשית, ואולם המליץ כי בשיקולי אורך המאסר ילקחו בחשבון גם נסיבותיו האישיות של הנאשם. בנוסף הציע שירות המבחן לסייע לנאשם בהליך מיון מוקדם טרם ריצוי המאסר.

תסקירי נפגעי עבירה

5. כאמור באירוע התאונה נספו שלושה בני אדם. לתיק הוגשו תסקירים של נפגעי עבירה על אודות בני משפחת המנוח א"מ ז"ל ובני משפחת ש' ז"ל. באשר למנוח א' ז"ל נמסר כי בני המשפחה לא היו מעוניינים שיוגש תסקיר נפגע עבירה בעניינם.

6. **תסקיר נפגע עבירה אודות משפחתו של המנוח א"מ ז"ל** נערך עם **אחות המנוח** שייצגה את שאר בני המשפחה (לבקשתם) והתייחסה להשלכות ולנזקים שנגרמו לה ולמשפחתה בעקבות מות המנוח. כן נערכה פגישה עם בת הזוג של המנוח. מהתסקיר עלה כי המנוח היה בן 52 במותו, גרוש ואב לילדה, עבד בחברת חשמל וניהל קשר זוגי לפני מותו.

המנוח הוא בן רביעי למשפחה שמנתה זוג הורים וחמישה אחים, אביו נפטר לפני שנים רבות ואם המשפחה היא זו שגידלה את ילדיה. המנוח התגרש מבת זוגו כשבתו הייתה בת שנה אך לקח חלק משמעותי בהליך גדילתה והתפתחותה.

אחות המנוח תיארה את המנוח כאדם חיובי, אופטימי, שמח שהיווה אוזן קשבת ומשענת לקרוביו. המנוח הקפיד לשמור על הקשר והליכדות המשפחתית ועל קשר חם עם אמו. אחות המנוח שיתפה בדאגה לבריאות האם (בת 86) ולהתדרדרות הדרסטית במצבה הבריאותי שהיה יציב למרות מחלות רקע מהן סבלה טרם מותו של המנוח.

אחות המנוח שיתפה בהתמודדות המשפחה עם מותו הפתאומי והטרגי של המנוח, בתחושת התסכול סביב זילות החיים, באכזבה מהתמשכות ההליך המשפטי בצפייה לעונש שיהלום את חומרת המעשה, בתחושת האובדן, החיסרון ובקושי שהם חווים סביב אירועים משפחתיים ובפגיעה בליכדות המשפחתית שעליה הקפיד המנוח לשמור. אחות המנוח תיארה את הקשר הקרוב, התמיכה והעזרה ההדדית שאפיינה את הקשר בינה לבין המנוח, את תחושות הריחוק והחרדות שחווים ילדיה, את הפגיעה באורח החיים ובשגרה ואת תחושת הבדידות וההתמקדות של כל אחד מבני המשפחה באבלו הפרטי.



בת הזוג של המנוח א"מ ז"ל תיארה מערכת יחסים שנמשכה כ-12 שנים במשקי בית נפרדים, כי ישבה "שבעה" יחד עם בנו משפחתו של המנוח איתם היא שומרת על קשר. בת הזוג של המנוח תיארה את המנוח כבן זוג מסור, מעורב, דואג שהיווה לה משענת בכל דבר ודמות אב לבנה.

בת הזוג של המנוח תארה תחושה של התרסקות של אורח חייה, ציינה כי חוותה פגיעה בתפקודה, כי עזבה את לימודיה באוניברסיטה הפתוחה, כי התקשתה להגיע למקום עבודתה, וכן שהיא מרבה להסתגר מאז התאונה, מה שפוגע בתפקודה החברתי.

בת הזוג של המנוח מסרה כי היא אינה מעוניינת בטיפול, אך הוסיפה כי היא משתתפת בכנסים שנתיים של עמותת "בשביל החיים".

עורכת התסקיר העריכה כי סיום ההליך המשפטי וההכרה בפגיעה הישירה בבני משפחתו של המנוח תאפשר לבני המשפחה לעבד את האובדן. עורכת התסקיר המליצה להשית על הנאשם פיצוי כספי משמעותי שיבטא את ההכרה החברתית-משפטית לפגיעה בבני משפחתו.

עורכת התסקיר הוסיפה כי אף שלא ניתן היה ליצור קשר עם בתו של המנוח הרי שכלל הידוע היא הייתה בקשר טוב עמו ומכאן, במידה ויוטל על הנאשם עונש של פיצוי כספי, יש לשקול האפשרות שהפיצוי יועבר גם לבתו של המנוח.

7. **מתסקיר נפגע עבירה על אודות בני משפחתו של המנוח ש' ז"ל** עלה כי המנוח היה בן 55 במותו, הותיר אחריו אלמנה ושלושה ילדים, הכיר את אלמנתו במסגרת השירות הצבאי וגידל את ילדיו ביישוב עומר. המנוח הינו הצעיר מבין שלושה אחים להורים ניצולי שואה, סיים 12 שנות לימוד, שירת בצבא בשירות חובה ובשירות קבע כקצין מספר שנים, למד הנדסאות חשמל ומכונות והשתלב בעבודה בחברת חשמל עד ליום מותו.

בני המשפחה תארו את המנוח כאדם עם שמחת חיים, מתגייס בכל לב לעזרת הסובבים אותו, מסור למשפחתו, בעל ידע עשיר בתחומים שונים, משמעותי בהכוונת ילדיו ובארגון פעילות פנאי בתא המשפחתי, אוהב טבע אשר שימש כעמוד התווך וכעוגן עבור בני המשפחה.

בני המשפחה מסרו כי לאחר התאונה המנוח עבר פרוצדורות רפואיות רבות בניסיון להציל את חייו וכי למרות שידעו כי מצבו של המנוח קשה לא עלתה על דעתם האפשרות שהוא ימות, תקווה שהתחזקה ככל שהתארכה תקופת האשפוז. בני המשפחה הקפידו על נוכחות קבועה לצד מיטתו של המנוח בשעות הביקור ותיארו את הזעזוע שחשו כשנקראו להיפרד ממנו.

בני המשפחה ציינו כי אמו של המנוח נפטרה מספר חודשים לאחר מות המנוח וכי אף שמצבה הרפואי היה קשה קודם לכן, זה התדרדר במהירות לאחר מות בנה המנוח.

עורכת התסקיר התרשמה מתמונת נזק קשה בהתמודדות של בני המשפחה עם מותו הפתאומי והטרגי של המנוח וניכר כי גם כיום, שנים אחרי התאונה, הם מתקשים להתאושש.



עורכת התסקיר נפגשה עם כל אחד מבני המשפחה של המנוח וציינה כי השיחות אופיינו בהצפה רגשית ובבכי רב, בצורך לשתף את תחושותיהם, בצורך להשיג הכרה חברתית ומשפטית בחומרת הפגיעה ובמשמעותה עבורם בדמות השתת עונש שיהלום את הפגיעה ואת הסבל שהם חווים.

אלמנת המנוח, גננת במקצועה, תיארה את המפגש הראשוני שלה עם המנוח ואת התפתחות של יחסיהם הזוגיים, את העובדה כי הקשר ביניהם היה ממלא, כי המנוח היה שותף פעיל בבניית הקן המשפחתי, את הערכה והאהבה שחש כלפיה ואת הסיוע שהעניק לה בהתמודדות שונות.

אלמנת המנוח תיארה את תחושת הבלבול, החרדה וחוסר האונים שחשה בשעות הראשונות לאחר התאונה, את הסערה הרגשית והשעות הארוכות ללא מידע ברור על אודות נסיבות הפגיעה במנוח ואת הדריכות ותחושת הדאגה והבהלה שאחזו בה בהמשך.

אלמנת המנוח תיארה את התכנון המשותף שלה ושל המנוח לקראת העתיד והיציאה לפנסיה, את הרצון לטייל יחד בעולם ולהיות מעורבים ופעילים בחיי הנכדים שקיוו כי ייוולדו להם.

אלמנת המנוח תיארה את תחושת הבדידות, חוסר ההגנה, המצוקה, הקושי להירדם ותחושת העייפות התמידית, חוסר התיאבון והירידה הדרסטית במשקל והתפרצויות הבכי התכופות שמלוות אותה מאז האירוע. כן שיתפה בבעיות רפואיות מהן החלה לסבול בעת האחרונה.

ר' בתו הבכורה של המנוח, בת 28, נשואה, עורכת דין במקצועה ומתגוררת ברמת גן שיתפה בדבר סערת הרגשות והמצוקה הנפשית שהיא חווה, בדבר העובדה כי המנוח היה עבורה מקור תמיכה משמעותי, זמין ואכפתי, כי סייע תמיד מעל ומעבר לכל ציפיותיה, בדבר תחושת ההחמצה שהמנוח לא יהיה נוכח בנקודות ובציוני דרך משמעותיים של חייה ובדבר הקושי שלה לחוות הנאה ושמחה בתקופת החגים.

ר' שיתפה כי לאחר מות המנוח חוותה קשיים תפקודיים משמעותיים במישורים השונים.

עורכת התסקיר התרשמה כי ל-ר' תחומי נזק שונים כתוצאה מהאירוע, תחומי נזק שלא מצאתי לפרט על אודותם מטעמי צנעת הפרט.

ע' בנו של המנוח, בן 24 רווק, סטודנט למדעי המחשב מתגורר בבית המשפחה בעומר שיתף על אודות הרגרסיה במצבו לאחר מות המנוח. ע' מסר כי אביו מילא תפקיד משמעותי ומקור לביטחון במישורי חייו השונים. ע' מסר כי מאז האירוע חזר להתגורר בבית המשפחה וכי חש דאגה רבה לאמו.

נ' בתו של המנוח, בת 22, רווקה, קצינה בצבא קבע, מתגוררת בבית המשפחה שיתפה על השינויים שחלו בדינמיקה המשפחתית כתוצאה מהאירוע. נ' התייחסה לקשיים השונים עמם מתמודדת, לרבות כלכליים, מאז האירוע.



לסיכום, עורכת התסקיר התרשמה כי המנוח היה דמות דומיננטית ופעילה בחיי המשפחה, כי האובדן גרם לטלטלה לכל אחד מבני המשפחה ולדינמיקה ביניהם, כי הם חווים תחושה של מצוקה והחמצה. לאור השבר והכאב העצומים וכדי להכיר גם בתוצאות הקשות של האירוע, עורכת התסקיר המליצה להשית על הנאשם עונש של פיצוי כספי משמעותי למשפחת המנוח.

עדויות לעונש

8. המאשימה העידה את ביתו ואשתו של המנוח ש' ז"ל וז"ל ואת אחותו של המנוח א"מ ז"ל וציינה כי בני משפחתו של א' ז"ל בחרו שלא להעיד לעניין העונש.

א' אחותו של המנוח א"מ ז"ל, העידה על האופן בו קיבלה את ההודעה על התאונה של המנוח, על התפילה והתקווה שהייתה לה שהוא רק נפצע ולא נהרג בתאונה ועל הבשורה הקשה שקיבלה כשהגיעה לבית החולים. אחות המנוח סיפרה על המנוח, על הדומיננטיות שלו בחיי המשפחה ועל הסיוע שהעניק לכולם. אחות המנוח שיתפה כי השנים הראשונות לאחר האירוע היו לה הקשות ביותר, לרבות במישור הבריאותי.

אחות המנוח מסרה כי גם בחלוף השנים מאז האירוע, היא מבקשת מבית המשפט למצות את הדין עם הנאשם.

אלמנתו של המנוח ש' ז"ל שיתפה כי הכירה את המנוח בגיל 19, תיארה את דמותו של המנוח כאיש חסון ובעל חיוך שובה לב, את חכמת החיים, את החיוך, את הרצון שלו לסייע ולעשות טוב עם האחר ואת האופטימיות, התכונות לעתיד והציפייה שלו להיות סבא. אלמנת המנוח סיפרה על האופן שבה נודע לה על התאונה ועל ההמתנה הארוכה ומורטת העצבים ליד מיטת המנוח.

אלמנת המנוח תיארה את האובדן הגדול שלה ושל משפחתה, את החלל שהמנוח השאיר, את השמחה שנעלמה מהחיים ומהאירועים המשפחתיים, את היתמות של ילדיה בגיל צעיר מבלי יד מנחה ותומכת. אלמנת המנוח ביקשה מבית המשפט למצות את הדין עם הנאשם לצורך מניעת אבדן במשפחות אחרות.

ר' בתו של המנוח ש' ז"ל ז"ל, תיארה את תחושות האובדן שלא עוזבת אותה ואת משפחתה גם בחלוף שנים מהמקרה, את הדומיננטיות של המנוח בחיי המשפחה ואת הסיוע והתמיכה שהעניק לכל אחד מהם. אף ר' תיארה בעדותה את האופן בו נודע לה על התאונה ואת השעות והימים הקשים לצד המנוח.

במסגרת עדותה התייחסה ר' גם למסירת ההודעה לסבתא - אמו של המנוח, ניצולת שואה, על אודות מות בנה ששברה אותה ואשר לא הצליחה לשרוד שנה לאחריה.

9. ההגנה העידה לעונש את אחותו של הנאשם, הגב' ספא אבו סבית.



אחות הנאשם הביעה את השתתפותה והשתתפות משפחתה בצער המשפחות. אחות הנאשם שיתפה בקושי שלה להיות בסיטואציה שבה אחד מבני משפחתה גרם לכאב למשפחות אחרות. אחות הנאשם תיארה את הרגעים בה נודע לה שהנאשם היה מעורב בתאונת דרכים, את הביקור של הנאשם בבית החולים ואת התפילות שהתפללו לרפואתו של אחד המעורבים שאושפז בבית החולים ולא נפטר במקום.

אחות הנאשם העידה על ההשלכות של האירוע על המשפחה בכלל ועל הנאשם בפרט, בגילו הצעיר של הנאשם, באובדן שמחת החיים, בטרומה שחוה, בסבל ובתחושת האשם שהוא חש בגרימת התאונה ובהזדקקות שלו לטיפול פסיכולוגי.

אחות הנאשם מסרה כי היא מלווה את הנאשם מאז התאונה, כי אמנם זה נשאר בחיים "אבל הוא לא בחיים" והוסיפה כי הנאשם כבר שילם מחיר בגין האירוע. אחות הנאשם ביקשה מבית המשפט להתחשב במצבו הבריאותי והנפשי של הנאשם בבואו לגזור את עונשו.

טיעוני הצדדים

10. **המאשימה** טענה לעונש בכתב והשלימה טיעוניה על-פה. המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם צריך לנוע בין 8 ל-12 שנות מאסר. המאשימה עתרה בהתאם להסדר לעונש של 8 שנות מאסר לכלל האירוע, למאסר על תנאי, לפסילת רישיון נהיגה למשך 15-20 שנה, לפסילת רישיון נהיגה על תנאי, לקנס ולפיצוי משמעותי של 50,000 ₪ לכל אחת ממשפחות הנפגעים.

המאשימה טענה אמנם כי העבירות שעבר הנאשם מהוות אירוע פלילי אחד, כי יש לקבוע מתחם עונש הולם אחד לאירוע כולו ולגזור עונש כולל לכלל העבירות אך הוסיפה כי לנוכח חשיבות הערך של קדושת החיים והעובדה כי מדובר בשלושה קורבנות, יש לחלק את האירוע לשלושה "מעשים" שונים כמניין קורבנות התאונה.

המאשימה טענה כי נוכח ריבוי הנפגעים, הפגיעה הקשה בערך המוגן והעובדה כי ניתן היה לצפות את התממשות הסיכון לריבוי נפגעים יש לצבור את העונשים שיוטלו על הנאשם. צבירה זו טענה המאשימה, מתיישבת עם מבחן העזר ה"מהותי-מוסרי" בו נעשה שימוש לצורך הבחנה בין מספר מעשים למעשה אחד.

המאשימה הפנתה לערכים המוגנים שנפגעו, למידת הפגיעה החמורה בהם ולחומרת מעשיו של הנאשם שגדעו חייהם של שלושה אנשים, לנזקים הממשיים שנגרמו למשפחות ההרוגים כפי שעולה מתסקירי נפגעי עבירה, לסיכון הבלתי סביר שלקח הנאשם, לשליטתו המוחלטת של הנאשם בביצוע העבירה וליכולתו להימנע מכך. המאשימה הוסיפה כי מעשיו של הנאשם לא נבעו מרשלנות או מטעות רגעית אלא מנטילת סיכון מודע לאפשרות כי מעשיו עלולים לגרום לתוצאה הקטלנית.

המאשימה התייחסה לשינוי בחקיקה ולרפורמה שחלה בעבירות ההמתה וטענה כי אף שיש להחיל על עניינו של הנאשם את החיקוק המקל של עבירת ההמתה בקלות דעת תחת עבירת ההריגה אין בכך להשפיע מהותית על הענישה בפועל שנקבעה בפסיקה, לרבות בזו שקדמה לרפורמה.



המאשימה הפנתה לצורך בענישה מחמירה על מנת למגר את נגע תאונות הדרכים נוכח עקרון קדושת החיים, למידת האשם של הנאשם ולעובדה כי לתת אין משקל גבוה בעבירות אלו לנסיבותיו האישיות של הנאשם (הגם שבעניינינו שירות המבחן עצמו מצא להמליץ על עונש של מאסר בפועל). המאשימה הפנתה לשיקולי הרתעת הנאשם וציבור הנהגים בעבירות אלו. המאשימה הפנתה לעברו התעבורתי של הנאשם הכולל 9 הרשעות בתקופה שלאחר ביצוע העבירות מושא כתב אישום זה.

המאשימה הפנתה לפסיקה לתמיכה בטיעוניה ובעמדתה העונשית.

11. **ב"כ הנאשם** טענה אף היא לעונש בכתב, והשלימה טיעוניה על-פה. ב"כ הנאשם טענה כי מתחם העונש ההולם צריך לנוע בין שנה ל-3 שנות מאסר. לעניין פסילת רישיון נהיגה טענה ב"כ הנאשם למתחם שנע בין 8 ל-15 שנות פסילה. ב"כ הנאשם עתרה לעונש בתחתית המתחמים להם טענה. לעניין הפיצוי, ב"כ הנאשם טענה כי יש לתת משקל לעובדה כי הנאשם לא מסוגל לעבוד עקב הפגיעה הפיזית והנפשית כתוצאה מהאירוע.

ב"כ הנאשם טענה כי מדובר באירוע פלילי אחד.

ב"כ הנאשם הפנתה לעובדה כי המאשימה נאותה להגיע להסדר טיעון ולשנות את סעיפי האישום רק לאחר חוות הדעת והעדויות של בוחן התנועה במסגרת הליך ההוכחות שכרסם בראיות המאשימה. ב"כ הנאשם הפנתה לנסיבות ביצוע העבירה ובין היתר לאופי היציאה לעקיפה, לעובדה כי אין מדובר באירוע מתוכנן, לעובדה כי הנאשם אמנם יכול היה להימנע מעקיפה או לחזור ממנה אך לא יכול היה להימנע מפגיעה ברכב, אף שסטה בחדות על מנת להימנע מפגיעה ברכב.

ב"כ הנאשם הפנתה לתסקירי שירות המבחן ולנסיבותיו האישיות של הנאשם לרבות לגילו הצעיר, לעובדת היותו נעדר עבר פלילי, לנזקים הנפשיים והפיזיים שנגרמו לו כתוצאה מהתאונה, לעובדה כי איבד את חברו הטוב בתאונה, להשתלבותו והגעתו באופן רציף להליך הטיפול, לרצון שהביע להמשיך להשתלב בהליך טיפולי גם אם יכנס למאסר, לתחושת החרטה והאמפטיה שגילה כלפי משפחות ההרוגים, להתרשמות גורמי הטיפול כי הוא בעל פוטנציאל שיקומי וכן לסברת שירות המבחן כי מאסרו של הנאשם יביא לרגרסיה במצבו ולרמת הסיכון הנמוכה הנשקפת ממנו להישנות ביצוע עבירה.

ב"כ הנאשם הפנתה אף היא לפסיקה לתמיכה בטיעוניה ובעמדתה העונשית.

12. הנאשם אמר את דברו (מתוך הכתובים). הנאשם פנה למשפחות והביע את צערו על האובדן ועל כאבן. הנאשם מסר כי אינו זוכר את התאונה, כי הוא חש צער גם על האובדן של חברו, כי הוא לוקח על עצמו את האחריות לתאונה, כי לא פעל בכוונה, כי הוא "אשם", כי הוא "חי" את התאונה כל יום, כי הוא מתקשה לישון, כי הוא לא אותו בן אדם וכי החל בטיפול נפשי כדי להשתקם. הנאשם מסר כי הוא מפחד מבית הסוהר וכי הוא מודע לכך שהוא צריך לשלם על מעשיו. הנאשם ביקש את רחמי בית המשפט.

דין והכרעה



13. סבורני, כפי שגם טענו הצדדים, כי יש להתייחס אל כלל העבירות המיוחסות לנאשם שבוצעו במסגרת אותה תאונה ככאלו המגבשות אירוע פלילי אחד וכנגזר מכך לקבוע עונש אחד כולל. לצד זאת ראוי להכיר בכך שכל אחד מהמנוחים היה בבחינת "עולם ומלואו", וכלפי כל אחד מהם בוצעה עבירה נפרדת של הריגה.

14. הצדדים בענייננו הציגו הסדר מסוג "הסדר טווח" במסגרתו המאשימה הגבילה את טיעוניה לעונש הולם של 8 שנות מאסר ואילו ב"כ הנאשם טענה באופן חופשי, ועתרה לעונש מאסר של כשנה. שני הצדדים התייחסו למתחם העונש ההולם לשיטתם במסגרת טיעוניהם.

בפסיקת בית המשפט העליון קיימות גישות שונות ביחס לשאלה האם במסגרת הסדר שכזה פטור בית המשפט מחובתו לקבוע מתחם עונש הולם. מחד, קיימת גישה לפיה קביעת מתחם עונש הולם על-ידי בית המשפט היא אמירה נורמטיבית של בית המשפט אשר צריכה להיאמר ללא קשר להסדר שבין הצדדים. מאידך, קיימת גישה לפיה בנסיבות דומות, של הסדרים "סגורים" או "הסדרי טווח", אין מקום לקביעת מתחמי עונש הולם. לעניין הגישות השונות ראו למשל ע"פ 8109/15 **אהרון אביטן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 09.06.2016), פסקה 8.

לצד האמור, קיימת גם גישת ביניים לפיה אין צורך בהרחבה ובפירוט של מתחם העונש ההולם. צורך שכזה יכול לקום בעיקר עת מוצא בית המשפט להטיל עונש שנמצא מחוץ לטווח המוסכם. בעניין זה ראו למשל ע"פ 6943/16 **גנדי גלקין נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 28.01.2018), פסקה 3.

סבורני כי נוכח אופיו של ההסדר והעובדה שהעונש שאותו מצאתי להטיל על הנאשם נמצא בתוך טווח הטיעון המוסכם של הצדדים, אין הכרח לשרטט במדויק את גבולות מתחם העונש ההולם בענייננו, הגם שראוי לציין כי המתחם שאותו הציעה ב"כ הנאשם אינו הולם לטעמי, אף לא ברף העליון שלו.

אחר כל זאת, פטור בלא כלום אי אפשר, וכדי להבין את מסקנתי בדבר העונש הראוי לנאשם, מצאתי לעמוד גם על השיקולים שמגבשים על דרך כלל את מתחם העונש ההולם.

15. הנאשם פגע במעשיו בערך של קדושת החיים.

מידת הפגיעה בענייננו בערך זה היא גבוהה ביותר. הנאשם עקף רכב אשר נסע לפניו בנתיב נסיעתו תוך שהוא חוצה קו הפרדה רצוף ולמרות שנתיב הנסיעה הנגדי לא היה פנוי כדי שיתאפשר לו להשלים את העקיפה בבטחה, התנגש ברכב שהגיע ממול וגרם למותם של שני יושבי הרכב ולמותו של חברו שישב לצדו ברכב, כשהוא עצמו נפגע קשה.

משאבים רבים מושקעים בתשתיות ובכלי הרכב על מנת למנוע תאונות דרכים ולהפוך את הנסיעה בכבישים לבטוחה יותר, אך נדמה כי הגורם האנושי היה ונותר הגורם הדומיננטי לתאונות דרכים קטלניות. אירוע של תאונת דרכים קטלנית מגיע כמעט תמיד בהפתעה גמורה והוא קוטע באכזריות ומשנה באבחה



אחת את מהלך חייהם של משפחות רבות הנאלצות להתמודד עם הטראומה והאובדן הפתאומי בתהליך ארוך וכואב.

בית המשפט העליון התייחס לא אחת לאובדן החיים, הכאב והשכול שהיו יכולים להיחסך בנהיגה זהירה ובטוחה על פי חוקי התנועה ולצורך להילחם מלחמת חורמה בנגע תאונות הדרכים. לעניין זה ראו למשל ע"פ 11786/04 חוסאם אבו טריף נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 5.9.2005), פסק דינו של השופט מ' חשין:

"לא יעבור יום שלא נשמע בו על תאונת דרכים קשה שאירעה בכבישי הארץ, לעיתים קרובות - קרובות-יתר-על-המידה - תאונה מקפחת חיים. לעיתים תאונה החותכת בגופם של אנשים והופכת אותם נכים כואבים ואומללים לכל חייהם. ולעיתים קרובות - קרובות-יתר-על-המידה - "הגורם האנושי" הוא הסיבה המיידית לתאונה: קלות-דעת, פזיזות, אדישות, נמהרות של אוחזי-ההגה. תאונות הדרכים היו כמגפה הפושטת בקהילה ומותירה אחריה חללים כחידק-מוות שאין יכולת לעמוד בפניו. הגיעה עת שבתי-המשפט יעלו תרומתם לעצירת המגפה, להשמדת חידק-המוות. תרומה זו פירושה הוא הטלת עונשים חמורים על מי שנמצאו מדביקים אחרים בחידק-המוות ועל מי שהתנהגותם מסייעת למגפה להוסיף ולהתפשט..."

כן ראו בעניין הגורם האנושי לאונות דרכים והצורך במיגור נגע תאונות הדרכים ע"פ 579/07 חיים בן הרוש נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 7.5.2007) (להלן: "עניין בן הרוש"), פסק דינה של השופטת ע' ארבל:

**"חלק ניכר של תאונות הדרכים הן תולדות מה שמקובל ללכת
"הגורם האנושי" ישנם אמנם מקרים בהם נגרמות תאונות דרכים בשל טעות אנוש,
תנאי הדרך ועוד כיוצא באלה סיבות וגורמים,
אולם דומה כי אין חולק שרבות מתאונות הדרכים הן תוצאה של נהיגה בלתי זהירה,
שאין עימה הישמעות לחוקי התעבורה והתחשבות בתנאי הדרך. תאונות אלה הן תולדות מנוע על ידי חני
וקלנהיגה אחראית וזהירה... ענישה הולמת היא חלק אינטגרלי של החינוך לנהיגה נכונה שביסודה
כיבוד ונסיגה אחרים, משתמשים אחרים בכביש, לרבות עוברי אורח תמימים".**

וכן ע"פ 8464-15 וסילי פנזין נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 30.10.2017) (להלן: "עניין פנזין"), פסקה 8:

"בל נשכח, מלחמה לנו בדרכים. עסקינן בדיני נפשות כפשוטו. הקטל בדרכים אינו גזירת טבע אלא מעשה בני אדם. התחרות הטרגית בין מספר האנשים במדינה שקופחו חייהם כתוצאה מנסיעה ברכב לבין אלה שנפלו בקרב או בפיגוע טרור, רק מחייבת את בית המשפט לתרום את תרומתו כדי לתת ביטוי לכך שאל לחברה להשלים עם תופעות אלו".



16. באשר לנסיבות הקשורות לביצוע העבירות מצאתי לתת משקל לנזק המשמעותי ביותר שנגרם (אובדן חיים של שלושה אנשים, נזק כלכלי ונפשי כבד שנגרם למשפחות ההרוגים כעולה מתסקירי נפגעי העבירה והעדויות לעונש); למידת האשם של הנאשם; לחלקו בביצוע העבירה; ליכולתו להימנע מביצועה ולנזק הנוסף שעלול היה להיגרם לרבות נזק קטלני לנאשם עצמו.

מאידך נתתי משקל לעובדה כי אין מדובר באירוע מתוכנן או בקלות דעת נמשכת ונגררת דוגמת ביצוע עבירות תנועה ממושכות כמו נסיעה במהירות גבוהה מאוד למשך פרק זמן ארוך או לאחר שימוש באלכוהול או בסמים. כן נתתי משקל מסוים לעובדה כי הנאשם ניסה למנוע את התאונה כשביקש לרדת לשולי הכביש.

17. מנעד הענישה בעבירות ההמתה במסגרת תאונת דרכים הוא רחב והוא תלוי בנסיבות "העושה" לרבות גילו, עברו הפלילי והתעבורתי של הנאשם ונסיבותיו האישיות אך בעיקר בנסיבות ה"מעשה" לרבות למידת אשמו של הנאשם, ליסוד הנפשי (רשלנות, קלות דעת או אדישות), למספר הקורבנות, לנזק הנפשי והכלכלי שנגרם למשפחות הקורבנות, לשאלה האם הנאשם ביצע עבירות נלוות או אם היה תחת השפעה של אלכוהול או סמים, האם מדובר בנהג מקצועי (אוטובוס או משאית למשל), ליכולתו של הנאשם להימנע מביצוע העבירה וכיוצ"ב נסיבות המשפיעות על מידת העונש.

בעניין פנזין עמד בית המשפט העליון על שלושת העקרונות המנחים בקביעת העונש במקרים של תאונות דרכים קטלניות:

"שלושה כללים מנחים בעבירות של גרימת מוות בתאונת דרכים קטלנית. הראשון, כי יש להחמיר נוכח עיקרון קדושת החיים. השני, כי הקובע הוא דרגת האשמה. השלישי כי הנסיבות האישיות של הנהג מתגמדות לנוכח התוצאה הקטלנית".

מעבר לאמור, ראוי לציין, כי בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון, הרפורמה בעבירות ההמתה, בהקשר של עבירת המתה בקלות דעת והעונש שנקבע לצידה, באה לשקף את הענישה הנוהגת בנדון, ולא דווקא להביא להקלה בענישה. בעניין זה ראו ע"פ 2014/20 **לורן אנקרי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 19.1.2021), פסקה 22 (להלן: "עניין אנקרי").

להלן אציג מקרים דומים בפסיקה:

בע"פ 2566/14 **אדוארד גלפונד נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 17.2.2016) דחה בית המשפט העליון את ערעור המאשימה על קולת העונש כמו גם את הערעור על הכרעת הדין ועל חומרת העונש של הנאשם שהורשע בעבירות של הריגה, חבלה חמורה ופציעה והותיר על כנו עונש של 8 שנות מאסר. במקרה זה הנאשם, נהג אוטובוס, התהפך לתהום לאחר שיצא לעקיפת אוטובוס אחר מבלי להתחשב בתנאי הדרך וגרם למותם של 24 נוסעים ולפציעתם של עשרות אנשים נוספים. בית המשפט העליון עמד על הפער בין מידת האשם של הנאשם אותה מצא כלא גבוהה חרף ההרשעה בעבירת ההריגה לבין



תוצאותיה הקשות במיוחד של התאונה.

בע"פ 6670/96 **חיים שמריהו נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 13.5.1997) (להלן: "עניין שמריהו"), נדחה ערעור הנאשם על הכרעת הדין ועל העונש ואף ערעור המדינה על העונש נדחה. במקרה זה הנאשם שהיה נהג אוטובוס נהג במהירות בלתי מתאימה לתנאי הדרך ואשר עולה על המותר, עד שהחליק עם האוטובוס כתוצאה מכך נהרגו 8 נוסעים ו-10 נוספים נפצעו. הנאשם הורשע במקרה זה בהריגה (מתוך קלות דעת) ונדון ל-4 שנות מאסר, שלילת רישיון נהיגה ציבורי לצמיתות ו-12 שנות פסילה של רישיון רגיל.

בעניין בן הרוש הנ"ל קיבל בית המשפט העליון באופן חלקי את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של הריגה בקלות דעת, נהיגה שגרמה לחבלה של ממש ונהיגה ללא רישיון רכב תקף והעמיד את עונש המאסר של הנאשם על 45 חודשי מאסר חלף 54 חודשי מאסר שגזר עליו בית המשפט המחוזי, הותיר על כנו עונש של 20 שנות פסילה והוסיף רכיב של פיצוי לעונשו של הנאשם. בית המשפט העליון עמד על הצורך בהטלת ענישה מחמירה בתאונות דרכים קטלניות ועל כך שבעבירות אלו יש לתת משקל יחסי מופחת לנסיבותיו האישיות. יחד עם זאת, בית המשפט העליון מצא במקרה זה לא להעמיד את עונשו של הנאשם במדרג העליון של הענישה ולתת משקל נוסף לנסיבותיו האישיות בשל מצבו הנפשי המורכב כתוצאה מהתאונה (פוסט טראומה וניסיונות אובדניים בעקבות התאונה) ועברו הנקי.

במקרה זה ביצע הנאשם במהלך נהיגתו עקיפה תוך חציית קו הפרדה רצוף, פגע ברכב שבא מולו הדף אותו לנתיב הנגדי, שם פגע בו רכב אחר שנסע בכיוון נסיעתו של הנאשם. כתוצאה מהתאונה נספו אם ובתה ונוסעים אחרים בשני הרכבים נפצעו קשה לרבות הנאשם.

בע"פ 4749/00 **סאלם נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 24.10.2001) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם בעל עבר תעבורתי מכביד (60 הרשעות) שהורשע בעבירות של הריגה, נהיגה משמאל לקו הפרדה רצוף ונהיגה במהירות לא סבירה לתנאי הדרך והותיר על כנו עונש של 5 שנות מאסר ושלילת רישיון לצמיתות שגזר עליו בית המשפט המחוזי. במקרה זה יצא הנאשם לעקיפה תוך חציית קו הפרדה רצוף פגע באופנוע וגרם למותו של רוכב האופנוע.

בע"פ 3056/10 **סאמר עבדאללה נ' מדינת ישראל**, (פורסם בנבו, 5.9.2011) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של הריגה ועבירות נלוות והותיר על כנו עונש של 4 שנות מאסר ופסילת רישיון נהיגה לצמיתות. במקרה זה הנאשם יצא לעקיפה במהירות העולה על 120 קמ"ש, למרות שדה ראייה מוגבל וקו הפרדה רצוף, כשהבחין ברכב נגדי נוסע מולו ניסה לסטות חזרה ימינה, אך חזית שמאל רכבו התנגשה בעוצמה בחזית שמאל הרכב שממול. כתוצאה מהתאונה נהרג נהג הרכב והנאשם עצמו נפצע באורח קשה וסובל מנכות של 100%.

עיינתי בפסיקה שצרפו הצדדים.



מטבע הדברים כל צד צרף פסיקה התומכת בעמדתו העונשית.

המאשימה צרפה פסיקה רחבה של תאונות דרכים קטלניות שחלקה רלוונטי יותר לענייננו וחלקה פחות ואשר העונשים נעים בה בין 5 ל-16 שנות מאסר. להלן אתייחס לחלקה:

בע"פ 8748/08 **ירון ברכה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 10.10.2011) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע ב-6 עבירות הריגה ובשימוש בסם לצריכה עצמית והותיר על כנו עונש של 16 שנות מאסר ופסילת רישיון נהיגה לצמיתות. במקרה זה חצה הנאשם שנהג תחת השפעת סמים ואלכוהול צומת ברמזור אדום במהירות של 171 קמ"ש. בשונה מענייננו דובר באותו מקרה בנאשם שנהג תחת השפעה של סמים ואלכוהול, ביצע רצף של עבירות תעבורה קשות, כשהיסוד הנפשי שנקבע הוא אדישות ולא קלות דעת ואשר גרם למותם של 6 בני אדם. בנוסף לנאשם זה היה עבר פלילי ומאסר מותנה בר הפעלה.

בעניין לנקרי הנ"ל דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע ב-8 עבירות של הריגה (שהומרו בהמשך לעבירות של המתה בקלות דעת) ועקיפה בדרך לא פנויה והותיר על כנו עונש של 10 שנות מאסר ו-22 שנות פסילת רישיון נהיגה. במקרה זה נהג הנאשם כשבגופו חומר פעיל של סם מסוג קנאבוס אותו צרך ערב קודם לתאונה, עקף רכב שנסע לפניו בקו הפרדה מקוטע, עבר לנתיב הנגדי מבלי שזה היה פנוי התנגש ברכב שהגיע ממול וגרם למותם של 8 בני משפחה אחת ולפגיעה באשתו ובתו שנסעו ברכבו. בשונה מענייננו במקרה זה דובר על נאשם שנהג כשבגופו חומר פעיל של סם ודובר בתוצאות קשות יותר של 8 קורבנות וגדיעת חייה של משפחה שלמה.

בע"פ 8266/06 **טימור קוביאקוב נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 6.11.2007) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם בעל עבר פלילי ותעבורתי לרבות נהיגה בשכרות, שהורשע בעבירות של הריגה, חבלה חמורה, חציית קו הפרדה רציף, נהיגה במהירות מופרזת ועבירות תעבורה נוספות והותיר על כנו עונש של 7 שנות מאסר ו-20 שנות פסילת רישיון נהיגה. במקרה זה נהג הנאשם בפראות, עקף את הרכב שלפניו במהירות מופרזת בקו הפרדה רצוף וכשהשלים את העקיפה סטה מנתיב נסיעות לנתיב הנגדי והתנגש ברכב שבא מולו. כתוצאה מהתאונה קופדו חייהם של 4 בני אדם ונפצעו 5 נוסעים. בשונה מענייננו במקרה זה דובר בנאשם בעל עבר פלילי ותעבורתי (שכלל 10 הרשעות) ואשר נהג בפראות ובמהירות.

בית המשפט העליון הוסיף כי "העונש שהושת על המערער אינו קל, ונמצא ברף גבוה של ענישה בעבירות הריגה בתאונות דרכים. ואולם המקרה דנא גם נמצא ברף גבוה מבחינת חומרתו..." (פסקה ה(2)).

בע"פ 2832/10 **אלמוג בוחבט נ' מדינת ישראל** (פורסם בתקדין, 13.4.2010) קיבל בית המשפט את ערעורו של נאשם שהורשע בשתי עבירות של הריגה (קלות דעת), נהיגה במהירות מופרזת ועבירות תעבורה נוספות לעניין חומרת העונש והעמידו על 6 שנות מאסר חלף 7 שנות מאסר והותיר על כנו



עונש של פסילת רישיון נהיגה לתקופה של 20 שנים שגזר עליו בית המשפט המחוזי. במקרה זה הנאשם נסע במהירות מופרזת לתנאי הכביש והתנגש ברכב אחר לאחר שסטה מנתיב נסיעתו בניסיון להשתחל בין שני רכבים וגרם למותם של שני חבריו שישבו ברכבו מאחור לא חגורים.

בע"פ 4908/18 פואד אל עסיווי נ' מדינת ישראל (פורסם בתקדין, 7.11.2019), בית המשפט העליון דחה את ערעורו של נאשם בעל עבר תעבורתי (9 הרשעות) שהורשע בעבירות של הריגה (של שלושה בני אדם) ואי ציות לרמזור על חומרת העונש וקיבל את ערעור המאשימה על קולת העונש. בית המשפט העליון העמיד את עונשו של הנאשם על 5.5 שנות מאסר תחת 45 חודשי מאסר שגזר עליו בית המשפט המחוזי. במקרה זה נכנס הנאשם לצומת כשהאור ברמזור אדום, התנגש באוטובוס וגרם למותם של שלושת יושבי רכבו כשאף הוא נחבל חבלות של ממש. בית המשפט קבע שמעשיו של הנאשם נעשו מתוך קלות דעת. בית המשפט העליון הוסיף כי העונש שאותו קבע במסגרת הערעור מתחשב בהלכה לפיה ערכאת הערעור לא ממצה את הדין עם הנאשם.

בע"פ 2002/18 נור אלסאנע נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 20.3.2019) נדחה ערעורו של נאשם שהורשע בשתי עבירות הריגה ובעבירה של גרימת חבלה חמורה ונדון ל-5 שנות מאסר, 20 שנות פסילת רישיון נהיגה ועונשים נוספים. באותו מקרה נהג הנאשם ברכב ונכנס לצומת באור אדום והתנגש ברכב אחר שנסע באור ירוק. זאת, לאחר שביצע פניית פרסה במקום אסור וניידת משטרה נסעה אחריו (מבלי שידע שזו ניידת משטרה) וזה האיץ מהירותו. בעניינו של נאשם זה הוגש תסקיר שלילי, זה לא לקח אחריות והומלץ על עונש מאסר בפועל נוכח רמת סיכון גבוהה.

ב"כ הנאשם צרפה אף היא פסיקה לתמיכה בעמדתה העונשית:

בע"פ 1802/17 ג'מאל אבו סיאם נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 28.6.2018) בית המשפט העליון דחה את ערעורו של נאשם שהורשע ב-7 עבירות של הריגה, נהיגה במהירות מופרזת, סטייה מנתיב נסיעה ועבירות תנועה נוספות וקיבל את ערעור המאשימה על קולת העונש כך שהעונש הועמד על 5 שנות מאסר חלף 4 שנות מאסר שגזר עליו בית המשפט המחוזי והותיר על כנו עונש של 15 שנות פסילת רישיון לנהיגה ברכב פרטי ופסילת רישיון לרכב כבד לצמיתות. במקרה זה, הנאשם נהג במשאית עם מטען החורג מהמשקל המותר במהירות בלתי סבירה, עשה שימוש יתר בבלמים, התעלם מהערות של נהגים אחרים ביחס לעשן ולריח שנדף מבלמי המשאית ובהמשך איבד את הבלמים ואת יכולתו לבלום ודהר במהירות גבוהה לצומת כשהוא צופר וצועק לנהגים לפנות את הכביש והתנגש בהגיעו לצומת במספר כלי רכב. כתוצאה מהתאונה קיפחו 7 אנשים את חייהם ונפצעו ארבעה עשר אחרים לרבות הנאשם עצמו.

בשונה מעניינו במקרה זה מספר הקורבנות הוא גדול יותר, מדובר בנהג מקצועי שנמצא תדיר על הכביש עם רכב משאית ומטען חורג. ראוי עוד לציין כי בית המשפט העליון ציין בהעמידו את העונש על 5 שנות מאסר כי אין הוא ממצה את הדין עם הנאשם נוכח ההלכה שהתערבותה של ערכאת הערעור בעונש צריכה להיות במשורה.



בע"פ 1826/14 **רויט דוד נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 4.8.2014) בית המשפט העליון דחה את ערעורה של נאשמת שהורשעה בעבירה של הריגה בכך שביצעה עקיפה כששדה הראיה מוגבל ועבירות נלוות והותיר על כנו עונש של 20 חודשי מאסר ו-15 שנות פסילה של רישיון נהיגה תוך שהוא מציין כי מדובר בענישה מקילה ביחס למדיניות הענישה במקרים דומים. בית המשפט קבע כי הנאשמת ביצעה את מעשיה מתוך קלות דעת. במקרה זה דובר בנאשמת שיצאה לעקיפה של 3 כלי רכב שנסעו לפניה כששדה הראיה שלה מוגבל וכשהסיטה את רכבה ימינה לא שמה לב שהיא במקביל לרכב המשא, התנגשה בעגלה שלו וגרמה לתאונת שרשרת במהלכה נהרג אחד הרכבים והיא נפצעה. בית המשפט עמד על מצבה הנפשי של הנאשמת ועל כך שלאחר התאונה הפילה תאומים לאחר תקופה ארוכה בה התקשתה להרות ואשר במהלך משפטה הייתה הרה בתאומים לאחר טיפולים.

בשונה מענייננו במקרה זה דובר על נסיבות אישיות מורכבות יותר של הנאשמת ועל תוצאות פחות קשות מענייננו (הרוג אחד).

בת"פ (מחוזי- חיפה) 114/01 **מדינת ישראל נ' טל בן סבח יצחק** (פורסם בנבו, 12.1.2005) גזר בית המשפט המחוזי את עונשו של הנאשם (לאחר שערעור המאשימה על הכרעת הדין התקבל והתיק הוחזר לצורך גזירת הדין), ל-24 חודשי מאסר ו-18 שנות פסילת רישיון נהיגה. במקרה זה נהרגו ארבעה אנשים כתוצאה מהתאונה לה היה אחראי הנאשם, ואולם בשונה מענייננו, הנאשם הורשע בסופו של יום בעבירות של גרימת מוות ברשלנות ולא בעבירת הריגה או המתה בקלות דעת.

מבט כולל על הפסיקה שנסקרה לעיל מלמד כי למספר הקורבנות בתאונה משקל של ממש בענישה שהושתה על הנהגים הנאשמים, אך לא דווקא משקל מכריע, כאשר לעיתים העונש במקרה של שני הרוגים היה זהה או גבוה מעונש במקרה בו היו שבעה הרוגים וכו'. הענישה איפוא תלויה לא רק במספר הקורבנות כי אם גם בנסיבות ביצוע העבירה, במידת האשם של הנאשם, בעבר הפלילי וכו'.

18. מעבר לכל השיקולים אליהם התייחסתי עד כה, אציין כי נתתי דעתי גם ללקיחת האחריות של הנאשם והודאתו במיוחס לו (הגם שאלו התגבשו במהלך שמיעת ההוכחות); לפגיעה של עונש המאסר בנאשם, גם בשים לב לגילו הצעיר ולמצבו הפיזי והנפשי; לנזקים שנגרמו לנאשם עצמו כתוצאה מהתאונה - פיזיים ונפשיים, לרבות אבדן חברו הטוב שהיה אתו ברכבו; לפגיעה של עונש המאסר במשפחתו של הנאשם ובמידה מסוימת גם לחלוף הזמן.

כן נתתי משקל להמלצת שירות המבחן, ולאמור במסקנותיו, לרבות להשתלבות הנאשם בהליכי שיקום, לסיכויי השיקום ולרצונו להמשיך בהם בעתיד.

נתתי משקל גם לעובדה כי בעת התאונה הנאשם היה נעדר עבר פלילי ואף תעבורתי.

מאידך גיסא, יש לתת את הדעת לכך שחרף חומרת התאונה ותוצאותיה הנאשם הורשע **לאחר** התאונה במגוון



עבירות תעבורה, דוגמת שימוש בטלפון ללא דיבורית, נהיגה ללא חגורת בטיחות, נהיגה במהירות מעל המותר ועוד, מה שמלמד כי יש מקום ליתן ביטוי גם לשיקולי הרתעת היחיד מעבר לשיקולי הרתעת הרבים, המקובלים בגזרה זו של עבירות מימים ימימה (ראו למשל עניין שמריהו).

19. ביחס לרכיב פסילת רישיון הנהיגה הרי שהצדדים (שלא במסגרת טיעון מוסכם) מיקמו את תקופת הפסילה על כ-15 שנה לערך (הגבול העליון של ההגנה והגבול התחתון של המאשימה). לטעמי, נוכח התוצאות הקשות של התאונה והצורך בהרתעה, אין להסתפק בתקופת פסילה זו.

ביחס לרכיב הפיצויים אציין, כי יש לדחות טענת ב"כ הנאשם ביחס למצבו הכלכלי של הנאשם. כידוע, להבדיל מרכיב הקנס הנגזר בין היתר ממצבו הכלכלי של הנאשם (סעיף 40ח' לחוק העונשין), הרי שביחס לרכיב הפיצוי אין לתת משקל למצבו הכלכלי של הנאשם. הדבר נכון ביתר שאת בשים לב לפגיעה הקשה במשפחות ההרוגים לה אחראי הנאשם, כמשתקף מתסקירי נפגעי העבירה שהוגשו והעדויות לעונש.

ביחס לרכיב הקנס ופסילת הרישיון המותנית להם עתרה המאשימה, אציין כי לא מצאתי בנסיבותיו של תיק זה, לרבות לנוכח תמהיל הענישה עליו החלטתי, כי יש להם מקום.

20. בטרם חתימה אבקש לומר מספר מילים למשפחות ההרוגים.

ליבי ליבי עם כל אחת מהמשפחות. בטוחני שכל עונש שיוטל על הנאשם לא ימלא את החלל העצום שנותר ולא יהלום את עוצמת הפגיעה. מהתסקירים שהוגשו ומהדברים המרגשים שנשמעו על ידי נציגי משפחות מכלוף ולוסטיגר (אשר ביקשו לקחת חלק בהליך) עולה כי א"מ ז"ל וש' ז"ל היו עוגן מרכזי במשפחות, תרמו מעצמם למשפחות ולקהילה וביקשו לעשות רק טוב.

גם ללא קבלת תסקיר ושמיעת עדויות ניתן להניח שגודל האובדן של משפחת סאנע עם מות בנם א' ז"ל הוא עצום.

כולי תקווה שסיום ההליך הפלילי יסייע, ולו במידת מה, להקל על הכאב.

21. לאור כל האמור לעיל אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 75 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי המעצר.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מיום השחרור מן המאסר, שהנאשם לא יעבור עבירת המתה, לרבות עבירה של גרימת מוות ברשלנות.



ג. אני פוסל את הנאשם לקבל או להחזיק רישיון נהיגה למשך 18 שנים החל מיום השחרור מהמאסר. על הנאשם להפקיד את רישיון הנהיגה במזכירות בית המשפט ולחלופין למלא תצהיר מתאים במזכירות בית המשפט, לצורך תחילת מניין תקופת הפסילה. הפסילה תהיה במצטבר לכל פסילה אחרת, אם קיימת.

ד. פיצוי בסך 50,000 ₪ לכל אחת ממשפחות הקורבנות (סה"כ 150,000 ₪).

הפיצויים ישולמו בתוך שנה מהיום.

ביחס למשפחת המנוח א"מ ז"ל, הרי שסך של 20,000 ₪ יועבר לבתו של המנוח, סך של 20,000 ₪ יועבר למשפחתו הקרובה (אמו ואחיו בחלקים שווים) וסך של 10,000 ₪ יועבר לבת הזוג של המנוח.

ביחס לפיצויים למשפחת המנוח ש' ז"ל, הרי שאלו יועברו לאלמנת המנוח ולילדיו ויחולקו שווה בשווה.

הפיצויים של משפחת המנוח א' ז"ל יועברו להוריו של המנוח.

זכות ערעור בתוך 45 יום לבית המשפט העליון.

ניתן היום, ח' תשרי תשפ"ב, 14 ספטמבר 2021, בנוכחות הצדדים.